Kokkolan Nuorisovaltuusto 20.10.2026

Nuorisovaltuuston lausunto KiVa -koulu toimintamalliin Kokkolan perusopetuksessa

Kokkolan nuorisovaltuusto haluaa nostaa mahdollisimman selkeästi esille, että prosessit, joita Kokkolan kaupunki kertoo noudattavansa estääkseen kiusaamista ennalta ja sitä havaitessaan, eivät toteudu, ja toteutuessaankin ovat riittämättömiä. Kaupungin omissa malleissa kiusaamiseksi määritellään mikä tahansa tahallinen ja toistuva yhteen ja samaan oppilaaseen kohdistettu vahingonteko ja pahan mielen aiheuttaminen. Vakavimpia ongelmia kiusaamiseen puuttumisessa on kaksi. Kiusaamiseen puuttumisen mallia ei noudateta, ja vaikka mallia noudatettaisiin, se olisi riittämätön puuttumaan nykyaikaisessa koulussa esiintyvään kiusaamiseen.

Dokumentissa "Kokkolan kaupungin perusopetuksen väkivallan, kiusaamisen, syrjinnän ja häirinnän vastainen toimintamalli" luetellaan kolme vaihetta, miten kyseisiin epäkohtiin oppilaiden välisessä kanssakäymisessä olisi määrä puuttua. Ennaltaehkäisevä toiminta kaiketi toimii, mutta puuttumisessa on ongelmia. Nuorisovaltuuston keskusteluissa esille on noussut, ettei koulun henkilökunta välttämättä noudata kiusaamiseen puuttumisen mallia, tai ettei mallia noudateta kaikissa tapauksissa samalla tavalla. Henkilökohtaiset asenteet ja arvot koulun henkilökunnassa voivat johtaa siihen, ettei tapauksiin suhtauduta samoin, eikä kiusaamista välttämättä edes myönnetä tapahtuvan. Vaikka koululta ei reagoitaisi välttämättä oikeastaan mitenkään, kiusaamista tekevät saavat kyllä tiedon, että kiusattu on yrittänyt kertoa asiasta. Tämä voi ainoastaan pahentaa kiusatun asemaa, ja nostaa kynnyksen edes olla yhteydessä auttaviin tahoihin todella korkeaksi.

Vaikka koulu puuttuisikin kiusaamistapaukseen, mallit kiusaamiseen puuttuessa jättävät reagoinnin varsin pitkäksi aikaa melko lepsuksi. Sekä kiusaamisen määritelmässä että Kiva-tiimille asian siirtymisessä määrittelevä piirre on tekojen toistuvuus. Koska kiusaaminen on tarkoituksellisesti harvoin toimintaa, jota ulkopuoliset havaitsisivat, tämä yhdistettynä ajoittaiseen henkilökunnan haluttomuuteen puuttua kiusaamiseen saa aikaan, ettei Kiva-prosessin mukainen kiusaamiseen puuttuminen tunnu ainakaan nuorisovaltuustolaisten tiedon mukaan

etenevän kovinkaan pitkälle. Kiva-metodi on Kokkolassa ollut käytössä vuodesta 2024, mutta nuorisovaltuustossa, jossa muun muassa kaikki Kokkolan yläkoulut ovat edustettuna, loppuun vietyjä Kiva-tapauksia ei tiedetty yhtäkään. Kiusaajan tuomitseminen välittömästi ei välttämättä olisi paras, mutta tällä hetkellä tapa, jolla kiusaajaa kohdellaan tuntuu vähintään ajoittain enemmän kiusaamiseen oikeuttavalta kuin sitä estävältä.

Kaikkien Kokkolan koulujen henkilökunnalle tulee tehdä huomattavasti paremmin selväksi, mitä kiusaamis- syrjintä- tai häirintätilanteeseen puuttuessa tulee tehdä sekä se, että tämä puuttuminen on työnantajalta tuleva määräys, jossa ei ole mitään varaa henkilökohtaisille tulkinnoille. On ensiarvoisen tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että prosessit, joita kaupunki kertoo noudattavansa, toimivat, kaikkialla samalla tavalla, jotta kaikki kiusaaminen havaitaan ja ettei se pääse jatkumaan havaitsemisen jälkeen missään laajuudessa.

Nuorisovaltuuston toimenpide-ehdotukset KiVa koulu mallin saamiseksi osaksi Kokkolan peruskoulujen toimintaa:

- opettajien ja koulun henkilökunnan perehdyttäminen ja kouluttaminen kiusaamisen havainnointiin ja puuttumiseen
- tiukempi puuttuminen ja tiiviimpi seuranta kun kiusaamista havaitaan, kaikkien osapuolten apu ja tilanteeseen sopivat sanktiot
- koulukoordinaattorin tehtävän vakinaistaminen kiusaamisen vastaisen työn toteuttamisen tueksi.

Kokkolan nuorisovaltuusto